

**TURIZMO VYSTYMO
PROGRAMOS APRAŠYMAS**

Biudžetiniai metai	2019 metai
Asignavimų valdytojas (-ai), kodas (-ai)	Varėnos rajono savivaldybės administracija, 188773873 Varėnos švietimo centras, 195328546
Vykdytojas (-ai), kodas (-ai)	Ekonomikos ir turizmo skyrius, P6 Finansų ir investicijų skyrius, P7 Kultūros ir sporto skyrius, P8 Varėnos švietimo centras, P12.16

Programos kodas	06
------------------------	-----------

Programos parengimo argumentai	<p>Turizmas yra viena iš prioritetinių sričių, numatytų Varėnos rajono savivaldybės 2018–2028 metų strateginiame plėtros plane. Varėnos kraštas yra patogioje geografinėje vietovėje, išsiskiria gražiu kraštovaizdžiu, rekreacijai patraukliomis teritorijomis ir sveika aplinka. Rajone puoselėjama etnokultūra, tradiciniai ir netradiciniai amatai, kultūrinis ir kulinarinis paveldas, itin populiarios vandens turizmo paslaugos, dviračių maršrutai. Vienas iš plėtros plane suformuluotų siekių pagal strategines kryptis – tapti turizmo kraštu ir pradėti vystyti naują verslo kryptį: sveikatinimo ir socialines paslaugas atvykstantiems asmenims. Sparčiau plėtoti turizmą rajone vis dar trukdo nepakankamai išvystyta aktyvaus poilsio ir turizmo infrastruktūra, tam tikrų turizmo paslaugų ir jų kompleksų trūkumas, gana didelis sezoniškumas, efektyvių rinkodaros bei komunikacijos priemonių stoka, nepakankama informacijos sklaida.</p> <p>Įgyvendinant programą, numatoma skatinti Varėnos rajono ekonominį ir socialinį augimą, plečiant darnaus pažintinio turizmo infrastruktūrą, didinant turistų susidomėjimą Varėnos kraštu, mažinant sezono įtaką turizmo sektoriui, sudarant prielaidas smulkiojo ir vidutinio verslo plėtrai, pritraukiant privačias investicijas.</p> <p>Pagal programą vykdoma Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymu nustatyta <i>savarankiškoji savivaldybės funkcija</i>: sąlygų verslo ir turizmo plėtrai sudarymas ir šios veiklos skatinimas.</p>		
Šia programa įgyvendinamas strateginis tikslas:	Skatinti aplinką tausojančią ekonominę veiklą bei turizmo plėtrą, puoselėti kultūros paveldą.	Kodas	02

Programos tikslas	Gerinti turizmo infrastruktūrą siekiant didinti turistų srautus.	Kodas	01
<p>Tikslo įgyvendinimo aprašymas: Siekiant įgyvendinti iškeltą tikslą, numatoma vykdyti vieną uždavinį: 01 uždavinys. Plėtoti subalansuotą turizmo infrastruktūrą. Siekiant pritraukti daugiau vietos ir užsienio turistų, sudaryti galimybes jiems daugiau laiko praleisti Varėnos krašte ir geriau jį pažinti, taip pat pagerinti sąlygas turizmo verslo sektoriui, būtina plėtoti turizmo infrastruktūrą, surasti daugiau galimybių tinkamai išnaudoti rajono gamtinius išteklius aktyviam poilsiui organizuoti. Uždaviniui įgyvendinti numatoma vykdyti šias priemones: 04. Turizmo infrastruktūros projektų įgyvendinimas. Įgyvendinant šią priemonę, kartu su Lazdijų rajono ir Druskininkų savivaldybių administracijomis dviem etapais bus įgyvendintas projektas „Turizmo trasų ir maršrutų informacinės infrastruktūros plėtra Lazdijų, Varėnos rajonų ir Druskininkų savivaldybėse“. Preliminari bendra Varėnos rajono savivaldybės administracijai tenkanti šio projekto išlaidų dalis – 170,4 tūkst. Eur (I etapo – 96,1 tūkst. Eur; II etapo – 74,3 tūkst. Eur), iš jų ES lėšos – 144,8 tūkst. Eur (I etapo –</p>			

81,6 tūkst. Eur; II etapo – 63,2 tūkst. Eur), savivaldybės biudžeto lėšos – 25,6 tūkst. Eur (I etapo – 14,4 tūkst. Eur; II etapo – 11,2 tūkst. Eur).

2019 m. pirmoje pusėje planuojama baigti įgyvendinti projekto I etapą ir pradėti II etapą.

Projekto metu Varėnos rajono savivaldybės teritorijoje bus įrengti informaciniai standai bei lentos apie atskirus kultūros ar gamtos objektus, savivaldybės jungiančius vandens, pėsčiųjų, dviračių maršrutus, taip pat bus įrengti vandens trasų objektus žymintys ženklai, informacinės rodyklės bei kelio ženklai, nukreipiantys į lankytinus objektus.

Įgyvendinant šią priemonę, taip pat vykdomas projektas su Alytaus miesto, Alytaus ir Lazdijų rajonų bei Druskininkų savivaldybių administracijomis „Alytaus regiono turizmo informacinės infrastruktūros plėtra“. Preliminari bendra šio projekto vertė – 208,2 tūkst. Eur, Varėnos rajono savivaldybės administracijai tenkanti projekto išlaidų dalis – 41,7 tūkst. Eur, iš jų ES lėšos (85 proc.) – 35,4 tūkst. Eur, savivaldybės biudžeto lėšos (15 proc.) – 6,3 tūkst. Eur.

Projekto metu Varėnos rajono savivaldybės teritorijoje, šalia pagrindinių kelių, planuojama įrengti kelio ženklus (Nr. 628, 629), nukreipiančius į lankytinas vietas, rajoną (regioną) pristatančius standus. Projektą planuojama baigti įgyvendinti 2019 metų pradžioje.

06. Varėnos miesto Dainų slėnio infrastruktūros atnaujinimas ir pritaikymas visuomenės poreikiams.

Įgyvendinant projektą „Varėnos miesto Dainų slėnio infrastruktūros atnaujinimas ir pritaikymas visuomenės poreikiams“, finansuojamą pagal 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 7 prioriteto „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonę Nr. 07.1.1-CPVA-R-905 „Miestų kompleksinė plėtra“, Varėnos miesto Dainų slėnyje planuojamas vasaros estrados, sėdimų žiūrovų vietų ir aikštelės tarp jų, laikinųjų prekybos vietų ir automobilių stovėjimo vietų, inžinerinių tinklų įrengimas.

Bendra šio projekto vertė – 663,1 tūkst. Eur, iš jų ES lėšos – 535,5 tūkst. Eur, valstybės biudžeto lėšos – 47,3 tūkst. Eur, savivaldybės biudžeto lėšos – 80,3 tūkst. Eur.

2019 m. planuojama pradėti rangos darbus.

Produkto vertinimo kriterijus:

- naujai sukurtų turizmo objektų skaičius, vnt.

Rezultato vertinimo kriterijai:

- apgyvendinimo įstaigų skaičius, vnt.;
- apgyvendinti turistai apgyvendinimo įstaigose, asm.;
- suteiktų nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose, vnt.;
- kaimo turizmo sodybų skaičius, vnt.;
- apgyvendinti turistai kaimo turizmo sodybose, asm.

Programos tikslas	Vystyti turizmo rinkodarą Varėnos rajone.	Kodas	02
--------------------------	--	--------------	-----------

Tikslo įgyvendinimo aprašymas:

Siekiant įgyvendinti iškeltą tikslą, numatoma vykdyti du uždavinius:

01 uždavinys. Plėsti turizmo produktų įvairovę Varėnos rajone.

Įgyvendinant šį uždavinį, numatoma vykdyti šias priemones:

03. Rinkodarinių ir reprezentacinių turizmo produktų kūrimas.

Savivaldybės biudžeto lėšomis numatoma sukurti (atnaujinti) šiuolaikinius poreikius atitinkančias turizmo rinkodaros priemones, skirtas turizmo rinkai skatinti, rajono įvaizdžiui gerinti ir verslo investavimo galimybėms pristatyti.

2019 m. planuojama skirti 2,5 tūkst. Eur interaktyvaus turizmo žemėlapiu programiniam ir turinio atnaujinimui bei palaikymo darbams.

05. Turizmo rinkodaros projektų įgyvendinimas.

Įgyvendinant šią priemonę, kartu su Vilniaus miesto savivaldybe įgyvendinamas projektas „Pietryčių Lietuvos krašto turizmo e-rinkodara“. Projekto metu sukurta visitdzukija.lt svetainė ir mobilioji programėlė, interaktyvūs maršrutai, pritaikyti pažintiniam žaidimui, žemėlapis, kuriame atvaizduoti 8 maršrutai su galimybe susidaryti individualų maršrutą, padarytos profesionalios lankytinų objektų nuotraukos. Projektas bus baigtas įgyvendinti 2019 m. vasario mėn.

Be to, 2019 metų pradžioje planuojama pradėti įgyventi projektą „Varėnos rajono turizmo e-rinkodara“. Jo metu sukurto e-rinkodaros priemonėmis bus didinamas turizmo sektoriaus konkurencingumas, kuris skatins tiek užsienio turistus atvykti į Lietuvą, tiek Lietuvos gyventojus daugiau keliauti po savo šalį, pažinti jos unikalų kraštovaizdį, turtingą kultūros paveldą visais metų laikais.

Preliminari bendra šio projekto vertė – 130,7 tūkst. Eur, iš jų ES lėšos (85 proc.) – 111,1 tūkst. Eur, savivaldybės biudžeto lėšos (15 proc.) – 19,6 tūkst. Eur.

Įgyvendinant šią priemonę, 2018 m. pagal Interreg V-A Lietuvos-Lenkijos bendradarbiavimo programą su Lenkijos Respublikos Ożyšo savivaldybe įgyvendintas projektas „Turizmo trasos – raktas į pasienio bendruomenių patirčių mainus“. Šio projekto metu organizuoti bendri dviračių žygiai, sukurti nauji turizmo maršrutai, išleisti leidiniai dviračių maršrutams pristatyti. Projekto išlaidos buvo apmokėtos 2018 m. savivaldybės biudžeto lėšomis, o 2019 m. 92,5 proc. šių išlaidų bus kompensuotos ES ir valstybės biudžeto lėšomis.

Produkto vertinimo kriterijus:

- sukurtų turizmo rinkodarinių priemonių skaičius, vnt.

02 uždavinys. Skleisti informaciją apie Varėnos rajoną ir pristatyti jį Lietuvos ir užsienio parodose, verslo misijose, interneto svetainėse bei reklaminiuose leidiniuose.

Uždaviniui įgyvendinti numatoma vykdyti šią priemonę:

02. Turizmo ir verslo informacijos sklaida.

Įgyvendinant šią priemonę bei siekiant pritraukti turistus ir plačiau pristatyti Varėnos rajono turizmo galimybes, kasmet numatoma dalyvauti tarptautinėje turizmo ir aktyvaus laisvalaikio parodoje „Adventur“ bei tarptautinėse parodose užsienio šalyse (Lenkijoje ir Vokietijoje). Dalyvavimui parodose 2019–2021 m. planuojama skirti po 4,0 tūkst. Eur.

2019 m. planuojama įsigyti 2 000 vnt. leidinių „Varėna Gamtos ritmu“, kurie bus skirti krašto turizmo galimybės garsinti, ir sienelę, skirtą 2018 m. įsigyti palapinei (preliminari jų vertė – 1,3 tūkst. Eur), bei apmokėti belaidžio ryšio (Wi-Fi) stotelių, kurios Varėnos rajono lankytinose vietovėse įrengtos vykdam ES lėšoms finansuojamą e-rinkodaros projektą, palaikymo paslaugas (preliminari vertė – 1,7 tūkst. Eur).

Taip pat planuojama skirti 5,0 tūkst. Eur filmuko, skirto Varėnos rajonui pristatyti bei viešinti, sukūrimui.

Įgyvendindamas šią priemonę, Varėnos švietimo centro Turizmo ir verslo informacijos skyrius vykdo šias funkcijas turizmo srityje: informuoja atvykstančius į rajoną lankytojus, skleidžia informaciją apie Varėnos rajono savivaldybės turizmo galimybes ir lankytinus objektus, teikia individualių ir grupinių maršrutų (programų) rengimo ir jų aptarnavimo paslaugas. Lėšos šioms funkcijoms vykdyti skiriamos iš savivaldybės biudžeto.

Taip pat 2019 m. Varėnos švietimo centras savivaldybės biudžeto lėšas numato panaudoti transporto išlaidoms apmokėti, specialisto turizmui degalų, reikalingų kelionėms į lankytinas vietas, kitus turizmo objektus, išlaidoms apmokėti bei suvenyrų, reprezentuojančių kraštą ir skirtų viešai prekybai, pradinėms įsigijimo išlaidoms, kanceliarinėms ir švaros prekėms apmokėti.

Produkto vertinimo kriterijai:

- turizmo parodų, kuriose dalyvauta, skaičius, vnt.;
- išleistų turizmo leidinių skaičius, vnt.

Rezultato vertinimo kriterijus:

- turistų, apsilankusių Varėnos rajone, skaičiaus didėjimas, lyginant su praėjusiais metais, proc.

Numatomas programos įgyvendinimo rezultatas:

Įgyvendinus turizmo programą, bus sukurti nauji turistų traukos objektai, sudarytos prielaidos aktyviam poilsiui, praplečiamos galimybės turistams susipažinti su Varėnos krašto gamtiniais ir kultūriniais ištekliais. Be to, bus sukurtos naujos šiuolaikinės turizmo rinkodaros priemonės, patogios naudoti ir lengvai pasiekiamos tiek vietos, tiek užsienio turistams. Taip bus skatinamas vietinis ir atvykstamasis turizmas bei turizmo paslaugų verslo plėtra.

Galimi programos vykdymo ir finansavimo variantai:

Savivaldybės biudžeto, valstybės biudžeto, dotacijos pagal 2014–2020 metų ES fondų investicijų veiksmų programą įgyvendinamų projektų nuosavam indėliui užtikrinti ir ES lėšos.

Varėnos rajono savivaldybės strateginio plėtros plano dalys, susijusios su vykdoma programa:**II KRYPTIS. EKONOMIKA.**

2.2 tikslas. Plėtoti pažintinį kultūrinį ir kurti aktyvaus laisvalaikio turizmą.

2.2.1 uždavinys. Stiprinti rajono įvaizdį ir tapatybę, plėtojant pažintinį kultūrinį turizmą.

Priemonės:

2.2.1.1 Kompleksinių turizmo paslaugų paketų parengimas bei atnaujinimas.

2.2.1.3. Turizmo projektų įgyvendinimas.

2.2.1.4. Bendradarbiavimo stiprinamas su Druskininkų kurortu.

2.2.1.6. Turizmo maršrutų plėtra.

2.2.1.7. Dzūkijos kulinarinio paveldo puoselėjimas ir sklaida.

2.2.3 uždavinys. Vystyti aktyvaus laisvalaikio turizmą, panaudojant unikalias gamtines sąlygas.

Priemonės:

2.2.3.1. Vandens turizmo plėtojimas.

Susiję įstatymai ir kiti svarbūs teisės aktai:

Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas ir jo įgyvendinamieji teisės aktai;

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas;

Lietuvos Respublikos žemės įstatymas ir jo įgyvendinamieji teisės aktai;

Lietuvos Respublikos miškų įstatymas ir jo įgyvendinamieji teisės aktai;

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymas ir jo įgyvendinamieji teisės aktai;

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. kovo 12 d. nutarimas Nr. 238 „Dėl Lietuvos turizmo plėtros 2014–2020 metų programos patvirtinimo“ ir kt.

Kita svarbi informacija: nėra.

2 lentelė

TURIZMO VYSTYMO PROGRAMOS VERTINIMO KRITERIJŲ SUVESTINĖ

Strateginio tikslo kodas	Programos kodas	Programos tikslo kodas	Uždavinio kodas	Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Vertinimo kriterijaus kodas	2018 metų planas	2019 metų planas	2020 metų planas	2021 metų planas
Efektų kriterijai									
02	06			Turistų skaičius rajone per metus, asm.	E-02-06-01	24 500	24 800	25 000	25 300
Rezultato kriterijai									
02	06	01		Apgyvandinimo įstaigų skaičius, vnt.	R-06-01-01	12	13	13	14
02	06	01		Apgyvendinti turistai apgyvendinimo įstaigose, asm.	R-06-01-02	5 600	5 800	6 000	6 300
02	06	01		Suteiktų nakvynių skaičius apgyvendinimo įstaigose, vnt.	R-06-01-03	29 200	29 500	30 000	30 300
02	06	01		Kaimo turizmo sodybų skaičius, vnt.	R-06-01-04	32	33	34	34
02	06	01		Apgyvendinti turistai kaimo turizmo sodybose, asm.	R-06-01-05	16 200	16 500	16 800	17 000
02	06	02		Turistų, apsilankusių Varėnos rajone, skaičiaus didėjimas, lyginant su praėjusiais metais, proc.	R-06-02-01	2,9	3,1	3,3	3,6
Produkto kriterijai									
02	06	01	01	Naujai sukurtų turizmo objektų skaičius, vnt.	P-06-01-01-01	2	1	2	2
02	06	02	01	Sukurtų turizmo rinkodarinių priemonių skaičius, vnt.	P-06-02-01-02	3	1	2	2
02	06	02	02	Turizmo parodų, kuriose dalyvauta, skaičius, vnt.	P-06-02-02-01	5	3	3	3
02	06	02	02	Išleistų turizmo leidinių skaičius, vnt.	P-06-02-02-02	2	2	2	2

